

สรุปการพัฒนาความรู้

หลักสูตร ความเสมอภาค ความหลากหลาย เพศภาวะ
ผ่านระบบการเรียนรู้การพัฒนาทางไกลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์
(OCSC Learning Space) ของ สำนักงาน ก.พ.

บรรยายโดย : นายรณภูมิ สามัคคีคารมย์

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รศ.สาวตรี สุขศรี

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ความหลากหลายทางเพศ เพศสภาพ เพศทางเลือก เอกลักษณ์ทางเพศ เพศวิถี ฯลฯ ในปัจจุบันได้รับการยอมรับในสังคมมากขึ้นและการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยค่อนข้างมีความก้าวหน้าเมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศในภูมิภาค แต่ยังคงต้องมีการรณรงค์เพื่อส่งเสริมสิทธิของคนกลุ่มนี้อย่างต่อเนื่อง แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๕๐ จะให้การรับรองว่าบุคคลมีสิทธิเท่าเทียมกันและห้ามการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุแห่งเพศ แต่บุคคลหลากหลายทางเพศ ยังคงเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนและเลือกปฏิบัติ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความสำคัญและรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ รวมถึงข้อเสนอแนะด้านกฎหมายที่เหมาะสมในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศต่อไป

ความหมายของเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ

เพศวิถี (Sexual Orientation) คือ ความรู้สึก รสนิยมทางเพศ รวมถึงความพึงพอใจทางเพศที่มีต่อบุคคลอื่น โดยจะแบ่งออกเป็น ๔ ลักษณะหลัก ๆ ได้แก่

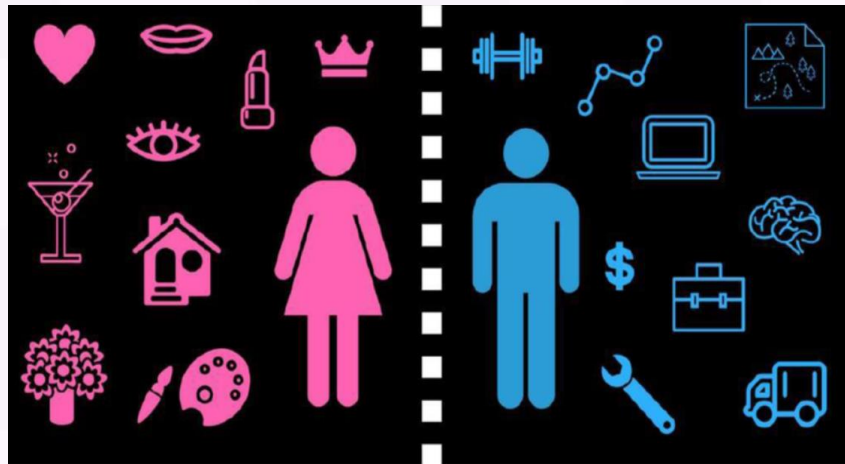
- **รักต่างเพศ** คือ ผู้ที่มีรสนิยมชื่นชอบเพศตรงข้าม หรือบุคคลต่างเพศ เช่น ผู้ชายที่ชอบผู้หญิง หรือผู้หญิงที่ชอบผู้ชาย
- **รักเพศเดียวกัน** คือ ผู้ที่มีรสนิยมชื่นชอบเพศเดียวกัน แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มหลัก ได้แก่ เลสเบี้ยน (Lesbian) และเกย์ (Gay)
- **ไบเซ็กชวล (Bisexual)** คือ ผู้ที่มีรสนิยมชื่นชอบทั้งเพศหญิงและเพศชาย โดยจะมีอารมณ์เสน่หากับเพศตรงข้าม หรือเพศเดียวกันก็ได้
- **ไม่ฝักใฝ่ทางเพศ** คือ ผู้ที่ไม่สนใจเรื่องเพศสัมพันธ์ แต่เพียงรู้สึกสนิทสนมผูกพันกับบุคคลอื่น

อัตลักษณ์ทางเพศ (Gender Identity) คือ การรับรู้ว่าตนเองต้องการเป็นผู้ชาย หรือผู้หญิง ซึ่งบางคนอาจมีอัตลักษณ์ทางเพศตรงกับอวัยวะเพศ และโครงสร้างทางร่างกาย แต่บางคนอาจมีอัตลักษณ์ทางเพศแตกต่างจากโครงสร้างทางร่างกาย หรือเรียกคนกลุ่มนี้ว่า “คนข้ามเพศ (Transgender)” โดยคนข้ามเพศอาจเป็นผู้ที่ไม่สามารถกำหนดให้ตนเองเป็นผู้ชาย หรือผู้หญิงเพียงเพศใดเพศหนึ่งได้ด้วย

บทบาททางเพศ และการเหมารวมในเรื่องเพศภาวะ

ผู้หญิง	ผู้ชาย
เป็นผู้ตามและให้บริการในทุกสถานการณ์	มีความเป็นผู้นำโดยมีลักษณะก้าวร้าว
ยกสถานะทางสังคมโดยการแต่งงานกับผู้ชายที่มีสถานะภาพทางสังคมสูงกว่าตน	สามารถประสบความสำเร็จและยกสถานะทางสังคมได้โดยความสามารถ
มักแสดงอารมณ์ออกมา	สามารถควบคุมอารมณ์ได้
อ่อนแอ และมีพลังน้อยกว่าผู้ชาย	มีพลังมากกว่าผู้หญิง
มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลครอบครัวและงานบ้าน	มีหน้าที่รับผิดชอบในการหารายได้เลี้ยงครอบครัว
ให้อำนาจผู้ชายในการตัดสินใจ	มีอำนาจตัดสินใจในเรื่องสำคัญของครอบครัว
ทำงานนอกบ้านในกรณีที่ไม่จำเป็น และทำงานที่ใช้ทักษะที่ต่ำและได้รับค่าจ้างที่ต่ำ	เลือกทำงานที่มีเกียรติและได้ค่าจ้างที่สูง

LGBTQI กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ

L **LESBIAN** เลสเบียน คือ ผู้หญิงที่ชอบผู้หญิงด้วยกัน

T **TRANSGENDER** คือ ผู้หญิงหรือผู้ชายข้ามเพศที่ผ่าตัดเปลี่ยนแปลงเพศ

G **GAY** เกย์ คือ ผู้ชายที่ชอบผู้ชาย หรือ คนที่ชอบเพศเดียวกัน

Q **QUEER** เควียร์ คือ คนที่ยังไม่แน่ใจในเพศ ไม่มีเพศตามที่สังคมกำหนด

B **BISEXUAL** คือ คนที่ชอบทั้งผู้ชายและผู้หญิง

I **INTERSEX** อินเตอร์เซ็กส์ คือ บุคคลที่เกิดมาด้วยอวัยวะสืบพันธุ์ของทั้งสองเพศ ไม่สามารถระบุเพศของตัวเองได้ ปริมาณฮอร์โมนหรือโครโมโซมเพศที่ผิดปกติ

ความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ผู้คนในสังคมเปิดใจรับความหลากหลายทางเพศและการปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตที่รองรับบุคคล LGBTQI มากขึ้น ตั้งแต่ปี ๒๕๑๙ จนถึงปี ๒๕๕๑ บทบัญญัติที่เกี่ยวกับครอบครัวในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ ถูกแก้ไขบ้างตามกาลเวลา แต่ไม่ถึงขั้นเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีในสังคม เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป ผู้คนเริ่มตั้งคำถามถึงการรับรองสิทธิก่อตั้งครอบครัวสำหรับผู้มีความหลากหลายทางเพศ มีการเคลื่อนไหวด้านการรับรองสิทธิของคนข้ามเพศในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งปัจจุบันวุฒิสภามีมติผ่านร่างกฎหมาย ‘สมรสเท่าเทียม’ หรือร่าง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ..... ซึ่งอยู่ในระหว่างขั้นตอนการเตรียมประกาศใช้ต่อไป

การยอมรับและปฏิบัติต่อบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ อย่างถูกต้องและเท่าเทียม

ปัจจุบันบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศได้รับการยอมรับโดยสังคมมากขึ้น ดังนั้นบุคคลในสังคมไม่ว่าจะเป็นเพศสภาพหรือเพศวิถีใด จึงควรให้ความเคารพและปฏิบัติต่อกันที่มีความหลากหลายทางเพศอย่างเช่นเพื่อนมนุษย์คนหนึ่งบนพื้นฐานของความเท่าเทียม และอีกหนึ่งแรงผลักดันและกำลังใจสำคัญคือ การเป็นที่ยอมรับจากสังคมรอบตัวและสมาชิกในครอบครัว ดังนั้น หากมีคนในครอบครัวเป็นผู้มีความหลากหลายทางเพศ สมาชิกในครอบครัวควรทำความเข้าใจและเรียนรู้แนวทางปฏิบัติ ดังนี้

- ไม่เปรียบเทียบเรื่องเพศของสมาชิกในครอบครัวกับใครและควรส่งเสริมการรู้คุณค่าในตนเอง
- เพิ่มการสื่อสารในเชิงบวก พูดคุย เปิดโอกาสให้สมาชิกในครอบครัวได้บอกเล่าเรื่องราว
- ใส่ใจความรู้สึก ให้ความสำคัญและชื่นชมในสิ่งที่สมาชิกในครอบครัวทำได้
- สังเกตพฤติกรรม โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นที่เป็นบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ เนื่องจากอาจต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งทางร่างกายและทางด้านจิตใจ ซึ่งอาจเป็นสัญญาณว่าตนเองรู้สึกแปลกแยกจากสังคมหรือมีพฤติกรรมการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม ใช้ความรุนแรง มีอาการซึมเศร้า เป็นต้น
- ปฏิบัติต่อบุคคลในครอบครัว โดยให้เกียรติความหลากหลายทางเพศ “ที่บุคคลนั้นเป็นผู้เลือก”
- เคารพสิทธิส่วนบุคคล ไม่ถามถึงรสนิยมทางเพศของสมาชิกในครอบครัว
- ไม่ตัดสินเพศวิถีจากรูปลักษณ์ภายนอกและการแสดงออกของสมาชิกในครอบครัว

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. เรียนรู้ได้ว่า ความหลากหลายทางเพศ ทำให้ได้รับประโยชน์จากมุมมองที่หลากหลายและวิธีการคิดที่แตกต่างกัน เกิดความคิดสร้างสรรค์ ทำให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น
๒. ยอมรับความแตกต่าง ความหลากหลายทางเพศ ให้เกียรติและอยู่ร่วมกันอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

จัดทำโดย : นางสาวหนึ่งฤทัย เอื้อวิทยา
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
กลุ่มทะเบียนประวัติและบำเหน็จความชอบ

